

Medlemsstaternas lagstiftning - Spanien

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [es](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

På den här sidan finns information om det spanska rättssystemet och en översikt över den spanska rättsordningen.

De spanska rättskällorna

Den spanska rättens källor framgår av artikel 1 i civillagen (Código Civil):

1. Den spanska rättens källor är lag, sedvänja och allmänna rättsprinciper.
2. Bestämmelser som strider mot andra överordnade bestämmelser saknar giltighet.
3. Sedvänja tillämpas bara om inget annat föreskrivs i tillämplig lag och bara om den inte strider mot moral och allmän ordning och den är bevisad.
4. Rättspraxis som inte enbart handlar om tolkning av viljeförklaringar betraktas som sedvänja.
5. Allmänna rättsprinciper tillämpas om inget annat följer av lag eller sedvänja, med förbehåll för att de kan ge kunskaper om rättsordningen.
6. Rättsregler i internationella överenskommelser är inte direkt tillämpliga i Spanien om de inte har införlivats i den spanska rättsordningen genom att de har publicerats i sin helhet i Statens officiella tidning (Boletín Oficial del Estado).
7. Rättsordningen kompletteras av den rättspraxis som Högsta domstolen (Tribunal Supremo) skapar då den tolkar och tillämpar lag, sedvänja och allmänna rättsprinciper.
8. Domstolarna är skyldiga att avgöra alla mål som de prövar med tillämpning av det etablerade systemet med rättskällor.

Olika typer av författningar

Konstitutionen: Statens högsta rättsliga bestämmelse. Den omfattar alla offentliga organ och alla medborgare. Bestämmelser och handlingar som strider mot konstitutionen är ogiltiga. Den innehåller två klart åtskiljbara delar beträffande innehållet: a) den dogmatiska delen och b) den organiska delen.

Internationella överenskommelser: Skriftliga överenskommelser mellan vissa internationella rättssubjekt som är bundna av dem. De kan bestå av ett eller flera sammanhängande rättsliga dokument och benämnas på olika sätt.

Stadgar om autonomi: Spanska grundläggande institutionella regler för en autonom region. De är reglerade i 1978 års spanska konstitution och antas genom organisk lag (Ley Orgánica). Dessa stadgar ska alltid innehålla regionens namn, dess geografiska avgränsning, de autonoma institutionernas namn, organisation och säte och de befogenheter som tilldelats regionen.

- **Lagar:** Det finns olika typer av lagar.
- **Organiska lagar:** Lagar som innehåller bestämmelser om grundläggande fri- och rättigheter, genom vilka stadgar om autonomi antas samt lagar som reglerar det allmänna valsystemet och andra områden som föreskrivs i konstitutionen.
- **Ordinära lagar:** Lagar som reglerar sådana områden som inte regleras i organiska lagar.
- **Lagstiftningsdekret:** Dessa innebär att parlamentet delegerar makt till regeringen att anta bestämmelser som har ställning som lag inom vissa områden.
- **Lagdekret:** Tillfälliga föreskrifter som antas av regeringen i brådskande fall då särskilda omständigheter råder. De får inte innehålla bestämmelser om statens centrala institutioner, om sådana rättigheter, skyldigheter och friheter för medborgarna som regleras i avdelning 1 i konstitutionen, om de autonoma regionerna eller om den allmänna rösträtten. De ska läggas fram för parlamentets andra kammare i plenum för debatt och omröstning i inom 30 dagar från att de utfärdades.

- **Förordning:** Rättslig bestämmelse av generell karaktär som antas av regeringen. I normhierarkin är förordningarna närmast underordnade lagarna och vanligtvis innehåller de tillämpningsföreskrifter för lagar.
- **Sedvänja:** Det definieras som "en uppsättning normer som uppkommit till följd av en mer eller mindre oavbruten upprepning av enhetliga handlingar". För att sedvänjor ska anses avspegla en kollektiv spontan vilja bör de vara allmänna, beständiga, enhetliga och varaktiga.
- **Allmänna rättsprinciper:** Allmänna normativa principer som utan att ha integrerats i rättsordningen genom formella förfaranden anses utgöra en del av densamma, eftersom de ligger till grund för andra särskilda normativa principer eller på ett abstrakt sätt avspeglar innehållet i en grupp sådana. Deras funktion är att fylla luckor i lagen och att möjliggöra tolkning av rättsliga bestämmelser.
- **Rättspraxis:** Rättspraxis uppstår då en bestämmelse tolkas på samma sätt i två olika domar från Högsta domstolen (Tribunal Supremo) eller, om det rör sig om vissa områden där behörigheten ligger hos de autonoma regionerna, från de högre regiondomstolarna i den berörda regionen. Om en domstol inte följer den rättspraxis som har lagts fast av Högsta domstolen innebär det inte att domen automatiskt blir ogiltig, men det ge upphov till kassation. Högsta domstolen (Tribunal Supremo) får emellertid när som helst avvika från sin fasta rättspraxis.

Rättsreglernas hierarki

I artikel 1.2 i den spanska civillagen (Código civil) föreskrivs det att bestämmelser som strider mot andra överordnade bestämmelser är ogiltiga. Det innebär att det måste finnas en normhierarki och den spanska konstitutionen reglerar det inbördes förhållandet mellan olika normer och deras hierarki och kompetens.

Enligt konstitutionen ser den spanska normhierarkin ut på följande vis:

1. Konstitutionen.
2. Internationella överenskommelser.
3. Lagar i strikt mening: Organiska lagar, ordinära lagar samt författningar med ställning som lag (bland annat kungliga lagdekret och kungliga lagstiftningsdekret).
4. Författningar som har antagits av de verkställande organen, vilka har en egen inbördes hierarki beroende på vilket organ som har utfärdat dem (kungligt dekret, dekret, ministeriebeslut).

Utöver detta fastställs en kompetensprincip beträffande de författningar som har antagits av de autonoma regionerna genom deras egna parlament.

Institutionell ram

Institutioner ansvariga för antagandet av rättsregler

De institutionella ramarna i Spanien bygger på maktdelningsprincipen. Den lagstiftande makten ligger hos parlamentet och de autonoma regionernas lagstiftande församlingar.

Den verkställande makten ligger hos regeringen. Den innefattar befogenhet att utfärda föreskrifter och i vissa fall får regeringen lagstifta på delegation av parlamentet.

De lokala organen har inga befogenheter att lagstifta, men väl att utfärda föreskrifter.

Initiativ till nya lagar tas av regeringen, parlamentets första och andra kammare, de autonoma regionernas lagstiftande församlingar och allmänheten.

Beslutsprocess

Internationella överenskommelser: Internationella överenskommelser kan godkännas på tre olika sätt beroende på vilket område de reglerar.

- Överenskommelser genom vilka en internationell organisation eller institution ges rätt att utöva befogenheter som regleras i konstitutionen godkännas genom organisk lag.
- Regeringen får ge statens samtycke till att förbinda sig genom överenskommelser eller avtal efter godkännande av parlamentet i följande fall: Överenskommelser av politisk art, överenskommelser och avtal av militär art, överenskommelser och avtal som påverkar statens territoriella integritet eller de grundläggande rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i avdelning 1, överenskommelser och avtal som innebär ekonomiska förpliktelser för staten, överenskommelser och avtal genom vilka en lag ändras eller upphävs eller som kräver lagstiftningsåtgärder för att kunna verkställas.

- För övriga områden räcker det att omgående informera parlamentets första och andra kammare om att överenskommelsen har ingåtts.

Internationella överenskommelser som har ingåtts i laga ordning och som har publicerats officiellt i Spanien, utgör en del av spansk rätt. Bestämmelser i sådana överenskommelser får bara upphävas eller ändras på det sätt som föreskrivs i överenskommelserna eller i enlighet med den internationella rättens allmänna regler. För att upphäva internationella överenskommelser och avtal tillämpas samma förfarande som för att godkänna dem.

Lagar:

Ett lagförslag måste godkännas av ministerrådet (Consejo de Ministros), som därefter lägger fram det för parlamentets andra kammare tillsammans med lagmotiven och de bakgrundsuppgifter som behövs för att parlamentet ska kunna ta ställning till det.

När ett förslag till organisk eller ordinär lag har antagits av parlamentets andra kammare, underrättar dess talman omgående första kammarens talman, som lägger fram förslaget i första kammaren för behandling. Första kammaren får inom två månader från att den fått tillgång till förslaget lägga in sitt veto eller föra in ändringar i förslaget. Beslut om veto måste fattas med absolut majoritet.

Förslaget får inte läggas fram för kungen för hans stadfästade om inte den ursprungliga lydelsen vid veto har ratificerats av andra kammaren med absolut majoritet, eller med enkel majoritet om två månader har gått sedan förslaget lades fram, eller andra kammaren har yttrat sig beträffande ändringarna och antagit dem eller inte med enkel majoritet. Den frist på två månader som första kammaren har för att lägga in sitt veto eller ändra förslaget minskas till tjugo dagar om regeringen eller parlamentets andra kammare har förklarat att förslaget är av brådskande karaktär.

Kungen ska inom femton dagar stadfästa lagar som har antagits av parlamentet, samt promulgera dem och besluta att de omedelbart ska offentliggöras.

- Organisk lag: För att anta, ändra eller upphäva en organisk lag krävs absolut majoritet i andra kammaren vid en slutomröstning om hela förslaget.

Föreskrifter: Föreskrifter tillkommer på följande vis:

- Processen påbörjas vid det behöriga beslutsfattande organet genom att ett förslag utarbetas. Till detta förslag fogas en redogörelse över varför föreskriften behövs eller är lämplig, samt en ekonomisk redogörelse med en uppskattning av vilka kostnader som föreskriften medför.
- Utöver ovannämnda redogörelser bör under arbetsprocessens gång yttranden och föreskrivna förhandsgodkännanden inhämtas och de undersökningar och remissyttranden som befinns lämpliga för att säkerställa att föreskriften är lämplig och lagenlig. Under alla förhållanden måste föreskrifter åtföljas av en beskrivning av de könsrelaterade konsekvenserna av de åtgärder som föreskrivs i dem.
- Om föreskriften berör allmänhetens legitima rättigheter och intressen, får allmänheten ges möjlighet att yttra sig inom rimlig tid. De ska dock alltid ha minst 15 dagar på sig. Om det är motiverat med hänsyn till föreskriftens karaktär, ska allmänheten informeras om den under föreskriven tid.
- Under alla förhållanden ska förslag till föreskrifter tillkännages av departementets generalsekretariat (Secretaría General Técnica) och Statens råd (Consejo de Estado) ska yttra sig över det i de fall som lagen föreskriver.
- Yttrande måste inhämtas från Ministeriet för regionalpolitik (Ministerio de Política Territorial) om föreskriften kan påverka fördelningen av befogenheter mellan staten och de autonoma regionerna.
- För att föreskrifter som har antagits av regeringen ska träda i kraft måste de publiceras i sin helhet i Statens officiella tidning (Boletín Oficial del Estado).

Rättsdatabaser

Statens officiella tidning (Boletín Oficial del Estado) har en databas som innehåller all lagstiftning som har publicerats sedan 1960:

 [Iberlex](#).

Är tillgången till rättsdatabaserna kostnadsfri?

Tillgången till denna databas är kostnadsfri.

Kort beskrivning av innehållet

På Statens officiella tidnings webbplats kan man söka i de tidningar som har publicerats efter 1960.

Den har en sökmotor för lagstiftning och kungörelser samt databaser över konstitutionell rättspraxis sedan 1980, och Statens ombuds (Abogacía del Estado) (rapporter och yttranden sedan 1997) och Statens råds (Consejo de Estado) rättspraxis. Där tillhandahålls även tjänster i form av bevakning av ny lagstiftning och publicerade meddelanden samt förfrågningar om information och dokumentation.

Länkar

 [IBERLEX/ databas över spansk lagstiftning](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 12/03/2019